

GEMEENTE LEUDAL

Wielerbaan Haelen

Verkennd flora- en faunaonderzoek

GEMEENTE LEUDAL

Wielerbaan Haelen

Verkennd flora- en faunaonderzoek

Projectnummer: LEU148
Rapportnummer: LEU148-FF-Def01
Status: Definitief
Datum: 16 september 2016

Opsteller:
R. Janssen

Verificatie:
E. Bosch-Thomas

Validatie:
E. van Hees

Inhoudsopgave

1	Inleiding	1
1.1	Aanleiding.....	1
1.2	Doelstelling.....	1
1.3	Leeswijzer	1
2	Projectgegevens	3
2.1	Beschrijving plangebied	3
2.2	Voorgenomen plan	4
3	Natuurbescherming	5
3.1	Flora- en faunawet.....	5
3.1.1	Ontheffingen Flora- en faunawet	5
3.1.2	Bescherming vogels	6
3.1.3	Nieuwe Wet Natuurbescherming (2017)	6
3.2	Gebiedsbescherming	7
3.2.1	Natuurbeschermingswet 1998.....	7
3.2.2	Nationaal Natuurnetwerk	10
4	Inventarisatie flora en fauna	13
4.1	Literatuuronderzoek	13
4.1.1	Telmee.nl	13
4.2	Veldbezoek.....	14
5	Interpretatie.....	17
5.1	Flora	17
5.2	Fauna	17
5.2.1	Algemeen beschermde diersoorten	17
5.2.2	Vogels	17
5.2.3	Zoogdieren	17
5.2.4	Overige beschermde soorten	18
6	Effecten voorgenomen ingrepen	19
6.1	Beschermde soorten	19
6.1.1	Flora	19
6.1.2	Algemeen beschermde diersoorten	19
6.1.3	Broedvogels.....	19
6.1.4	Eekhoorn en steenmarter	19
6.1.5	Vleermuizen	19
6.2	Beschermde gebieden	20
6.2.1	Relevante storingsfactoren	20
6.2.2	Effectbeoordeling relevante storingsfactoren	22
7	Conclusies en aanbevelingen.....	27
7.1	Beschermde soorten	27
7.1.1	Algemeen beschermde diersoorten – rekening houden met zorgplicht	27
7.1.2	Broedvogels – uitvoeren werkzaamheden buiten broedseizoen	27
7.1.3	Eekhoorn – schouw voorafgaand aan werkzaamheden.....	27
7.1.4	Steenmarter – aanvullend onderzoek steenmarterverblijf.....	27

7.1.5	Vleermuizen - aanvullend vleermuizenonderzoek	28
7.2	Beschermde gebieden	28
7.3	Nieuwe Wet Natuurbescherming	28
8	Geraadpleegde literatuur	29

Tabellenlijst

Tabel 1: Habitattypen, Habitatrichtlijnsoorten en instandhoudingsdoelstellingen van het Natura2000-gebied Leudal (Rijksdienst voor Ondernemend Nederland en Staatsbosbeheer, 2015). 8	
Tabel 2: Gemelde waargenomen beschermde soorten in de omgeving van het plangebied op de website www.telmee.nl (2011-2016).	13
Tabel 3: Mogelijke effecten van vaststelling van een nieuw bestemmingsplan voor realisatie van de wielersbaan binnen sportpark Houtrust in relatie tot de storingsfactoren voor Natura2000-gebieden.	20
Tabel 4: Gevoeligheden van de kwalificerende habitattypen en de Habitatrichtlijnsoort van het Leudal (bron: Ministerie van Economische Zaken, 2016).	21
Tabel 5: Gemiddelde achtergronddepositie en kritische depositiewaarden voor de habitattypen van de Natura2000-gebieden in de omgeving van het plangebied (Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, 2015; Provincie Limburg, 2015a, 2015b, 2015c en 2015d; Dobben et al., 2012; Bundesamt für Naturschutz, 2016). Voor de Natura2000-gebieden in de ruimere omgeving is alleen het meest gevoelige habitattype opgenomen in de tabel.	22
Tabel 6: Overzicht verkeersgeneratie ontsluitingsweg.	23
Tabel 7: Stikstofdepositie als gevolg van realisatie van de wielersbaan binnen het sportpark Houtrust op het meest kwetsbare habitattype per Natura2000-gebied. De kritische depositiewaarden en achtergronddepositie zijn nogmaals opgenomen (Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, 2015; Provincie Limburg, 2015a, 2015b, 2015c en 2015d; Dobben et al., 2012; Bundesamt für Naturschutz, 2016).	24

Afbeeldingenlijst

Afbeelding 1: Ligging van het plangebied (rood omlijnd) tussen de kern van Haalen en beschermd natuurgebied Leudal (bron luchtfoto: Bing Kaarten).	3
Afbeelding 2: Impressie van het plangebied, met boven het voetbalsportpark, linksonder de volkstuintjes en rechtsonder het tennispark.	4
Afbeelding 3: Voorlopig ontwerp voor de herontwikkeling van sportpark Houtrust.	4
Afbeelding 4: Ligging van het plangebied (rood) ten opzichte van het Natura2000-gebied Leudal (geel; bron ondergrond: Topografische Dienst Kadaster, Emmen, 2013).	8
Afbeelding 5: Voorkomen van de aangewezen habitattypen binnen het Leudal (bron: Online GIS-Viewer provincie Limburg, 2016). Het plangebied is blauw gemarkeerd.	8
Afbeelding 6: Natura2000-gebieden in de ruimere omgeving (ca. 10 km) van het sportpark Houtrust (rode ster; bron: Natura2000 Network Viewer).	9
Afbeelding 7: Ligging van het plangebied (rood omlijnd) ten opzichte van het NNN (bron: Natuurbeheerplan Provincie Limburg).	12
Afbeelding 8: Locatie van de aangetroffen nesten van de zwarte kraai (blauw) binnen het plangebied (rood) (bron luchtfoto: Bing Kaarten).	15
Afbeelding 9: Locaties van de voor vleermuizen geschikte bebouwing (geel) binnen het plangebied (rood) (bron luchtfoto: Bing Kaarten).	16
Afbeelding 10: Ligging van de twee aanrijdroutes van het sportpark (bron: Resultaten Aeries Calculator).	23
Afbeelding 11: De Zelster- of Roggelsebeek (blauw; noorden) en de Leu- of Tungelroysebeek (blauw; zuiden) binnen het Natura2000-gebied Leudal (geel; bron ondergrond: Topografische Dienst Kadaster, Emmen, 2013).	25

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Gemeente Leudal is voornemens om sportpark Houtrust te Haelen herin te richten met onder andere de aanleg van een wielerved. Ten behoeve van deze ontwikkeling vinden graaf- en rooiwerkzaamheden plaats binnen het sportpark. Vervolgens wordt verharding aangebracht. Hiernaast worden tevens enkele gebouwen of delen hiervan gesloopt. De herontwikkeling van het sportpark leidt mogelijk tot negatieve effecten op beschermde planten- en diersoorten. Derhalve is een verkennend flora- en faunaonderzoek uitgevoerd.

1.2 Doelstelling

Het doel van het verkennend flora- en faunaonderzoek is het verkrijgen van een indruk omtrent de (waarschijnlijk) aanwezige beschermde flora en fauna binnen en in de nabijheid van het plangebied voor de herontwikkeling van sportpark Houtrust. Daarnaast wordt nagegaan of ter plaatse van het plangebied of de directe omgeving sprake is van gebiedsbescherming.

Binnen het onderzoek wordt beoordeeld of de groene wet- en regelgeving (Flora- en faunawet, Natuurbeschermingswet 1998, overige gebiedsbescherming) de uitvoering van het project in de weg kan staan. Indien dit het geval is, wordt aangegeven welke vervolgstappen noodzakelijk zijn om het project doorgang te kunnen laten vinden.

1.3 Leeswijzer

De rapportage van dit verkennend flora- en faunaonderzoek is als volgt opgebouwd:

- Hoofdstuk 2 Projectgegevens. De gegevens van het plangebied, zoals de geografische ligging en het huidige gebruik, zijn beschreven in hoofdstuk 2. Ook wordt hier ingegaan op de voorgenomen ingrepen binnen het plangebied.
- Hoofdstuk 3 Natuurbescherming. Dit hoofdstuk geeft een korte toelichting op de natuurbescherming door de Flora- en faunawet. Daarnaast wordt voor het plangebied en de directe omgeving nagegaan of sprake is van gebiedsbescherming op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 en/of het provinciale beleid.
- Hoofdstuk 4 Inventarisatie flora en fauna. Hoofdstuk 4 bevat een overzicht van de verzamelde gegevens ten aanzien van beschermde planten- en diersoorten binnen en nabij het plangebied. Dit overzicht is verkregen op basis van literatuuronderzoek en een verkennend veldbezoek. De verkennende inventarisatie is uitgevoerd door de heer R. Janssen (ecoloog bij Kragten).
- Hoofdstuk 5 Interpretatie. Aan de hand van de aanwezige biotopen binnen het plangebied zijn de verzamelde gegevens uit hoofdstuk 4 geïnterpreteerd. Voor de in de literatuur vermelde soorten en de waargenomen soorten tijdens het veldbezoek wordt aangegeven welke functie het plangebied zal of kan vervullen.
- Hoofdstuk 6 Effecten voorgenomen ingrepen. Per soortgroep wordt aangegeven welke effecten tijdens de realisatiefase en de gebruiksfase van het project kunnen worden verwacht op beschermde soorten. Daarnaast wordt aangegeven of effecten op beschermde gebieden zullen optreden.
- Hoofdstuk 7 Conclusies en aanbevelingen. Aangegeven wordt of en zo ja, op welke wijze de groene wet- en regelgeving de uitvoering van het voorgenomen project in de weg staat. Daarbij worden, voor zover mogelijk, aanbevelingen gedaan ten aanzien van de te ondernemen vervolgstappen om het project toch doorgang te kunnen laten vinden.

2 Projectgegevens

In dit hoofdstuk worden de belangrijkste gegevens ten aanzien van de voorgenomen ingrepen binnen het plangebied weergegeven. Allereerst wordt ingegaan op de geografische ligging van het plangebied, waarna aandacht wordt besteed aan het huidige gebruik van het plangebied. Tenslotte worden de voorgenomen ingrepen en het toekomstig gebruik binnen het plangebied kort beschreven.

2.1 Beschrijving plangebied

Het plangebied betreft sportpark Houtrust en de ten oosten daaraan grenzende akker en volkstuinen. Binnen het plangebied ligt het sportpark, wat vier voetbalvelden bevat en een hoofdgebouw met kleedlokalen en kantine. Aan de zuidzijde van het sportpark bevindt zich tevens een tennisfaciliteit met een hoofdgebouw, trainingsveld en drie tennisvelden. Gezien de grote hoeveelheid opkomende begroeiing en het afgesloten hoofdgebouw, is de tennisfaciliteit al (enkele jaren) buiten gebruik. Aan de westzijde van het plangebied is de parkeerplaats van het sportpark gelegen. De oostzijde van het plangebied bevat een maisakker, enkele paardenweiden en diverse volkstuinen. Tot slot is een kleine hoogstamboomgaard aanwezig aan de zuidoosthoek van het plangebied.

De omgeving van het plangebied bestaat allereerst uit de kern van Haelen, direct grenzend aan de zuidzijde van het plangebied. Ten oosten van het plangebied zijn enkele agrarische percelen aanwezig. Verder bestaat de omgeving aan de noord- en westzijde van het plangebied uit het zwembad Laco en de camping Leudal met daarachter (op circa 100 meter) het beschermd natuurgebied Leudal. In afbeelding 1 is de ligging van het plangebied weergegeven. Afbeelding 2 geeft een impressie van het plangebied.

Afbeelding 1: Ligging van het plangebied (rood omlijnd) tussen de kern van Haelen en beschermd natuurgebied Leudal (bron luchtfoto: Bing Kaarten).

Afbeelding 2: Impressie van het plangebied, met boven het voetbalsportpark, linksonder de volkstuintjes en rechtsonder het tennispark.

2.2 Voorgenomen plan

Het project betreft de herontwikkeling van het sportpark Houtrust. Hierbij wordt allereerst een wielerved aangelegd. Hiervoor dienen twee voetbalvelden, de tennisfaciliteit en de akkers, weiden en volkstuintjes te wijken. Ter plaatse van de tennisfaciliteit worden de verouderde banen verwijderd en het clubgebouw gesloopt. Vervolgens wordt een nieuw voetbalveld aangelegd, wat leidt tot drie voetbalvelden in de toekomstige situatie. Hiernaast wordt tevens een deel van het hoofdgebouw van de voetbalclub gesloopt en worden aanvullende parkeerplaatsen aangebracht. Tot slot wordt aan de zuidoostzijde van het plangebied een bosschage en twee weilanden aangelegd. In afbeelding 3 is het voorlopig ontwerp van de herontwikkeling van sportpark Houtrust weergegeven.

Afbeelding 3: Voorlopig ontwerp voor de herontwikkeling van sportpark Houtrust.

3 Natuurbescherming

Kort wordt in dit hoofdstuk ingegaan op de bescherming van planten- en diersoorten krachtens de Flora- en faunawet. Daarnaast wordt aandacht besteed aan de gebiedsbescherming die op het plangebied van toepassing is.

3.1 Flora- en faunawet

De bescherming van zowel inheemse als uitheemse, in het wild levende planten- en diersoorten is vastgelegd in de Flora- en faunawet. De Flora- en faunawet bevat een algemeen (passief) beschermingsregime voor aangewezen planten- en diersoorten. Daarnaast zijn in de Flora- en faunawet beschermde leefgebieden aangewezen voor de instandhouding van beschermde soorten. De Europese Habitatrichtlijn en Vogelrichtlijn zijn in onze nationale Flora- en faunawet geïmplementeerd.

Wat betreft de *flora* is het verboden om beschermde soorten uit te steken, te vernielen, te beschadigen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen (artikel 8 Flora- en faunawet). Ten aanzien van *fauna* geldt dat het verboden is beschermde dieren in hun natuurlijke leefomgeving te doden of te verwonden, opzettelijk te verontrusten of voortplantingsplaatsen (bijvoorbeeld nesten) te verstoren, te beschadigen of weg te nemen (artikel 9 t/m 13 Flora- en faunawet).

3.1.1 Ontheffingen Flora- en faunawet

Voor het verrichten van ingrepen die een nadelig effect hebben op beschermde flora en fauna is in principe een ontheffing ex. artikel 75 van de Flora- en faunawet noodzakelijk. In het Besluit van 10 september 2004 (AMvB artikel 75) wordt onderscheid gemaakt in de algemeenheid van soorten en de noodzaak voor ontheffingsaanvraag.

De beschermde soorten zijn daartoe ingedeeld in een drietal categorieën (tabellen):

1. Algemene soorten
2. 'Overige' soorten
3. Soorten van bijlage IV van de Habitatrichtlijn, soorten van bijlage I van de AMvB en alle vogelsoorten.

Voor algemene soorten (tabel 1, AMvB artikel 75) geldt een vrijstelling voor artikel 8 t/m 12 van de Flora- en faunawet voor wat betreft activiteiten die te kwalificeren zijn als bestendig beheer en onderhoud, bestendig gebruik of ruimtelijke ontwikkeling. Voor andere activiteiten is een ontheffing nodig. Een ontheffingsaanvraag wordt getoetst aan het criterium 'doet geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding van de soort' (de zogenaamde lichte toets).

Voor 'overige' soorten (tabel 2, AMvB artikel 75) en alle vogelsoorten geldt dat voor activiteiten die te kwalificeren zijn als bestendig beheer en onderhoud, bestendig gebruik of ruimtelijke ontwikkeling vrijstelling voor artikel 8 t/m 12 van de Flora- en faunawet wordt verleend, mits de activiteiten worden uitgevoerd op basis van een door de minister goedgekeurde gedragscode. Voor andere activiteiten is een ontheffing nodig. Voor ontheffingsaanvragen geldt de lichte toets (zie algemene soorten).

Voor streng beschermde soorten (tabel 3, AMvB artikel 75) geldt dat voor activiteiten die te kwalificeren zijn als bestendig beheer en onderhoud of bestendig gebruik vrijstelling wordt verleend van artikel 8 t/m 12 van de Flora- en faunawet, mits gewerkt wordt volgens een door de minister goedgekeurde gedragscode. Voor ruimtelijke ontwikkeling is de aanvraag van een ontheffing noodzakelijk. Voor bestendig beheer en onderhoud of bestendig gebruik in de land- en bosbouw wordt géén vrijstelling verleend voor het opzettelijk verontrusten (artikel 10 Flora- en faunawet) van soorten van tabel 3 en is geen ontheffing mogelijk.

De aanvragen van een ontheffing voor soorten van tabel 3 wordt getoetst aan drie criteria (de zogenaamde uitgebreide toets):

- Er is sprake van een in of bij wet genoemd belang.
- Er is geen alternatief.
- Er wordt geen afbreuk gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de soort.

Hierbij geldt tevens, dat voor vogelsoorten en voor soorten die zijn opgenomen in bijlage IV van de Habitatrichtlijn geen ontheffing kan worden verleend voor het optreden van negatieve effecten als gevolg van ruimtelijke ontwikkeling. Er is voor deze groep van soorten alleen een ontheffing mogelijk voor belangen die zijn vermeld in de Europese Vogelrichtlijn, dan wel Habitatrichtlijn. Negatieve effecten bij ruimtelijke ingrepen dienen derhalve geheel voorkomen te worden.

3.1.2 Bescherming vogels

Zoals hiervoor is aangegeven, zijn vrijwel alle vogelsoorten die in Nederland voorkomen, beschermd krachtens de Flora- en faunawet. Dat betekent dat nesten van broedende vogels niet mogen worden verwijderd. Daarnaast geldt voor een aantal vogelsoorten dat het nest ook buiten het broedseizoen beschermd is.

Daarbij zijn vijf categorieën vaste nesten te onderscheiden:

1. Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, daarbuiten in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats (bijvoorbeeld steenuil).
2. Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De fysieke voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (bijvoorbeeld roek, gierzwaluw, huismus).
3. Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die (vrijwel) elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De fysieke voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (bijvoorbeeld ooievaar, kerkuil, slechtvalk).
4. Nesten van vogels die jaar in, jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen (bijvoorbeeld boomvalk, buizerd, ransuil).
5. Nesten van vogels die vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar tevoren hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen (bijvoorbeeld oeverzwaluw, kokmeeuw). Een omgevingscheck door een deskundige dient uit te wijzen of in de omgeving voldoende gelegenheid is om zelfstandig een nieuw nest te bouwen of te zoeken.

Welke soorten tot een van de vijf bovengenoemde categorieën behoren, is vastgelegd in een lijst met circa tachtig soorten.

3.1.3 Nieuwe Wet Natuurbescherming (2017)

Zoals reeds aangekondigd door de Rijksoverheid, treedt de nieuwe Wet Natuurbescherming naar verwachting op 1 januari 2017 in werking. Deze nieuwe wet is een vervanging van de Natuurbeschermingswet 1998, de Boswet en de Flora- en faunawet. De huidige Flora- en faunawet regelt de bescherming van planten- en diersoorten in Nederland (aangevuld door een aantal Europees beschermde soorten en alle vogels). Met ingang van de nieuwe Wet Natuurbescherming treden wijzigingen op in de lijst met de beschermde soorten. Deze wijzigingen betreffen onder andere het toevoegen aan en vervallen van soorten uit de lijst van beschermde soorten. Het betreft hier het toevoegen van diverse vissen, dagvlinders, libellen en vaatplanten. Voor een aantal andere vissen, dagvlinders, vaatplanten, mieren en slakken vervalt de beschermde status. De nieuwe Wet Natuurbescherming is nog niet vastgesteld en ook het beschermregime voor de beschermde soorten is nog niet bekend. Om alvast vooruit te lopen op de inwerkingtreding van de nieuwe wet, is bij het literatuuronderzoek en veldbezoek van dit flora- en faunaonderzoek wel al onderzocht of de ingreep invloed heeft op nieuwe beschermde soorten. Wanneer dit het geval is, is dit expliciet genoemd.

3.2 Gebiedsbescherming

Om vast te stellen of binnen of nabij het plangebied mogelijk sprake is van gebiedsbescherming is de gebiedsbescherming volgens de Natuurbeschermingswet 1998 en de gebiedsbescherming volgens de provincie Limburg geraadpleegd.

3.2.1 Natuurbeschermingswet 1998

De Natuurbeschermingswet 1998 richt zich op beheer, herstel en bescherming van de Natura2000- gebieden, bestaande uit Habitatrictlijn- en Vogelrichtlijngebieden, en de Beschermde Natuurmonumenten.

De Natura2000-gebieden zijn aangewezen om de achteruitgang van de biodiversiteit in Europa een halt toe te roepen. Habitatrictlijngebieden zijn daarbij specifiek gericht op de bescherming van natuurlijke en halfnatuurlijke habitattypen (vegetatietypen) en op specifieke planten- en diersoorten (exclusief vogels). De Vogelrichtlijngebieden betreffen speciale beschermingszones voor zeldzame of bedreigde vogels (broedgebieden en/of overwinteringsgebieden). Voor de verschillende Natura2000-gebieden zijn instandhoudingsdoelstellingen opgesteld voor de aanwezige beschermde habitattypen en/of doelsoorten.

Ter bescherming van de natuurwaarden waarvoor de verschillende Natura2000-gebieden zijn aangewezen, mogen projecten of plannen die de kwaliteit van de habitattypen kunnen verslechteren of die een verstorend effect hebben op de aangewezen soorten, niet zonder meer worden uitgevoerd. Hierbij is van belang dat de natuurbeschermingswet 1998 een zogenaamde 'externe werking' kent. Dit houdt in, dat ook voor projecten en plannen buiten beschermde gebieden getoetst moet worden of zij een negatief effect kunnen hebben op het beschermde gebied.

Natura2000-gebieden nabij het plangebied

Het plangebied ligt niet binnen een Natura2000-gebied. Wel ligt er een Natura2000-gebied vlakbij. Het betreft het Natura2000-gebied Leudal, dat op circa 100 meter ten noorden van het sportpark ligt.

Natura2000-gebied Leudal

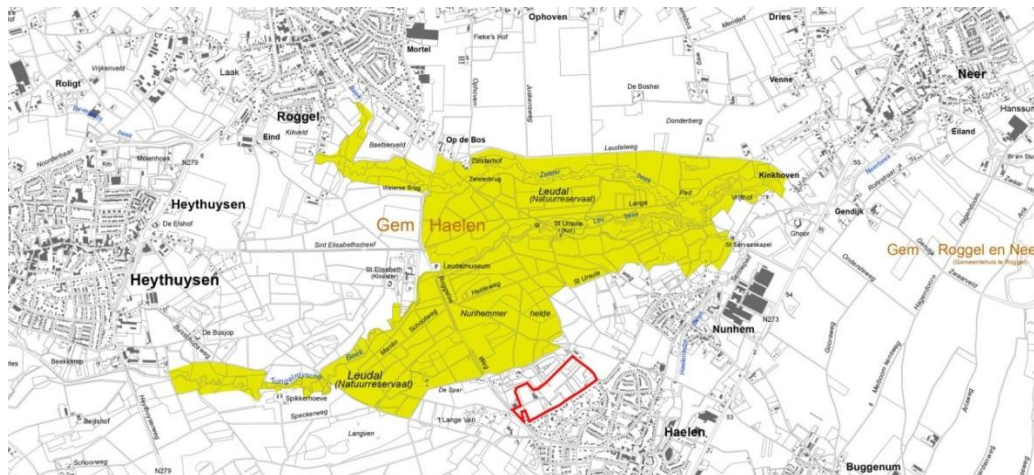
Het Natura2000-gebied Leudal, gelegen tussen Heythuysen, Roggel, Neer en Haelen (zie afbeelding 4), bestaat uit de beekdalen van de Zelsterbeek of Roggelsebeek en de Leubeek of Tengelroysebeek. Beide beken kennen een meanderende, relatief snelstromende loop. Deels betreft het een gerenatureerde loop, deels zijn de beken nooit gekanaliseerd geweest. Binnen het Natura2000-gebied komen zeer diverse vegetaties voor. Bij afgesneden beekmeanders zijn soortenrijke moerasvegetaties aanwezig en ten oosten van het St. Elisabethklooster komen veldrusschraallanden voor. De bossen binnen het Leudal bestaan uit elzenbroekbos, berkenbroekbos, vogelkers-essenbos en haagbeukenbos met op de flanken van de beekdalen drogere bostypen, zoals eiken-beukenbossen en eiken-berkenbossen. Tot slot zijn enkele kleinere heideterreinen aanwezig en komen gagelstruwelen voor.

Door de grote oppervlakten (loof)bos is het gebied van belang voor een groot aantal bosvogelsoorten (o.a. kleine bonte specht, nachtegaal, havik). Langs de beken zijn ijsvogel en grote gele kwikstaart als broedvogel aanwezig. In de beken zelf komen onder andere bierpje, beekforel en beekprik voor.

In tabel 1 zijn de instandhoudingsdoelstellingen van de habitattypen en Habitatrictlijnsoorten van het Leudal opgenomen.

Een kaart met het huidig voorkomen van habitattypen binnen het Natura2000-gebied Leudal is beschikbaar via de website van de provincie Limburg (zie afbeelding 5). Opvallend is, dat volgens deze kaart nog een drietal (zoekgebieden voor) andere habitattypen voorkomt binnen het Leudal, dan waarvoor het gebied is aangewezen: 'oude eikenbossen', 'beuken- en eikenbossen met hulst' en 'blauwgrasland'.

Afbeelding 4: Ligging van het plangebied (rood) ten opzichte van het Natura2000-gebied Leudal (geel; bron ondergrond: Topografische Dienst Kadaster, Emmen, 2013).

Tabel 1: Habitattypen, Habitatrichtlijnsoorten en instandhoudingsdoelstellingen van het Natura2000-gebied Leudal (Rijksdienst voor Ondernemend Nederland en Staatsbosbeheer, 2015).

	Habitatype/soort	SVI landelijk ¹	Opp. (ha) ²	Doel ³ opp.	Doel ³ kwaliteit	Doel ³ populatie
H3260A	Beken en rivieren met waterplanten (watterranonkels)	-	1,10	>	>	n.v.t.
H9160A	Eiken-haagbeukenbossen (hogere zandgronden)	--	8,6	>	=	n.v.t.
H91E0C	*Vochtige alluviale bossen (beekbegeleidende bossen)	-	18,50	>	>	n.v.t.
H1337	Bever	-		=	=	>

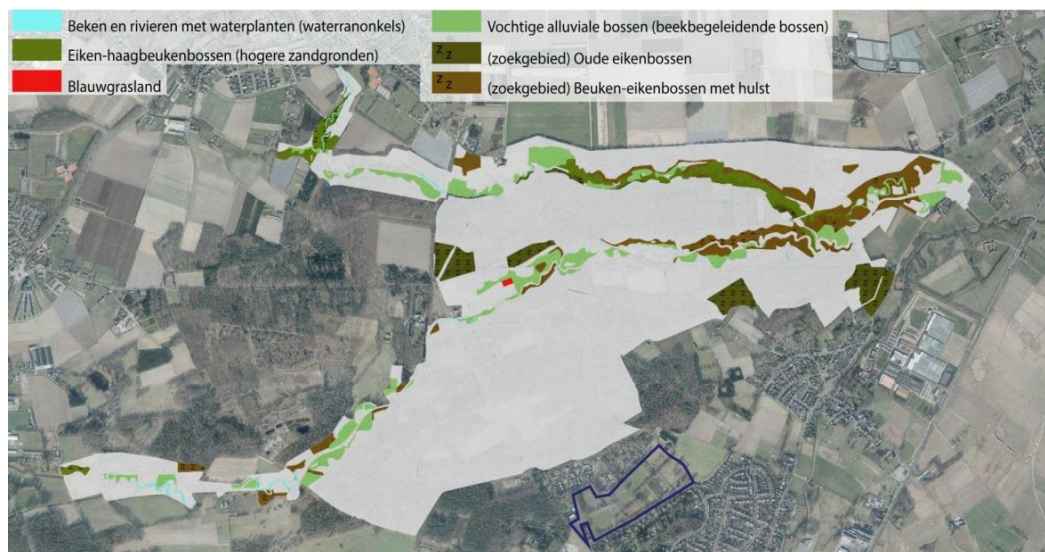
* Prioritair habitatype: habitatype komt vrijwel uitsluitend voor op Europees grondgebied, zodat Europa een grote verantwoordelijkheid draagt voor het duurzaam overleven ervan op wereldschaal.

¹ SVI landelijk: landelijke staat van instandhouding; -- = zeer ongunstig, - = matig ongunstig, + = gunstig.

² Opp.: huidige oppervlakte (ha) habitatype binnen het Natura2000-gebied (inclusief zoekgebied).

³ Doelstelling: = behoudsdoelstelling, > verbeter- of uitbreidingsdoelstelling, = (<) afname toegestaan ten gunste van ander habitatype.

Afbeelding 5: Voorkomen van de aangewezen habitattypen binnen het Leudal (bron: Online GIS-Viewer provincie Limburg, 2016). Het plangebied is blauw gemarkeerd.

Uit de Gebiedsanalyse die in het kader van het Programma Aanpak Stikstof is opgesteld voor het Natura2000-gebied Leudal, blijkt dat de kwaliteit van het habitattypen 'eiken-haagbeukenbossen' sinds de jaren '60 van de vorige eeuw is afgenomen. Datzelfde geldt ook voor de oppervlakte van dit habitattypen. Dit is met name het gevolg van verdroging, waardoor de karakteristieke onderbegroeiing veruigt en "opschuift" richting de beken. Ook het habitattypen 'vochtige alluviale bossen' (elzenbroekbos en vogelkers-essenbos) laat binnen het Natura2000-gebied een negatieve trend zien wat betreft oppervlakte en kwaliteit (Rijksdienst voor Ondernemend Nederland en Staatsbosbeheer, 2015¹). Het habitattypen 'beken en rivieren met waterplanten (waterranonkels)' vertoont volgens de Gebiedsanalyse een positieve trend in oppervlakte en kwaliteit. Ditzelfde geldt voor de bever (Rijksdienst voor Ondernemend Nederland en Staatsbosbeheer, 2015).

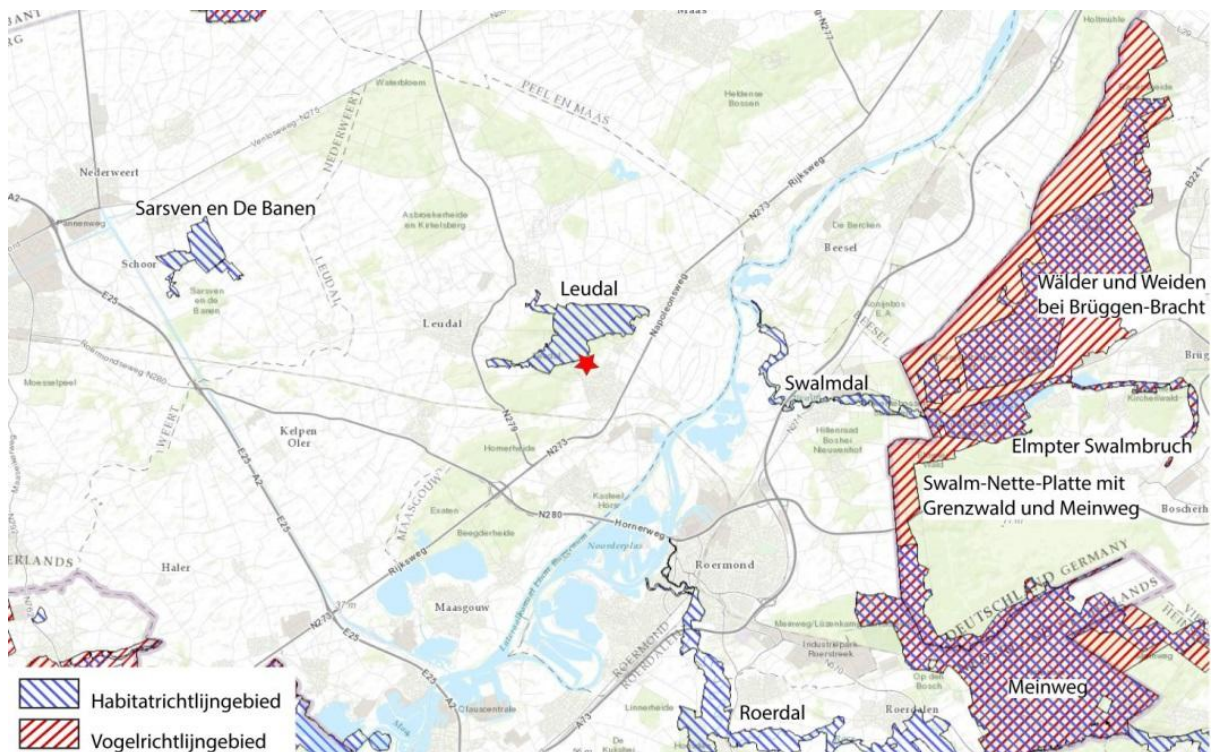
Overige Natura2000-gebieden

In de ruimere omgeving van het plangebied bevinden zich nog diverse andere Natura2000-gebieden. In een straal van 10 kilometer rondom het sportpark Houtrust betreft het de volgende gebieden:

- Swalmdal, circa 4,7 km ten oosten van sportpark Houtrust.
- Roerdal, circa 5,5 km ten zuidoosten van sportpark Houtrust.
- Schwalm-Nette-Platte mit Grenzwald und Meinweg (Duitsland), circa 8,5 km ten oosten van sportpark Houtrust.
- Wälder und Weiden bei Brüggem-Bracht (Duitsland), circa 8,5 km ten oosten van sportpark Houtrust.
- Elmpter Swalmbruch (Duitsland), circa 8,5 km ten oosten van sportpark Houtrust.
- Meinweg, circa 10 km ten zuidoosten van sportpark Houtrust.
- Sarsven en De Banen, circa 10 km ten noordwesten van sportpark Houtrust.

De ligging van deze Natura2000-gebieden is aangegeven in afbeelding 6.

Afbeelding 6: Natura2000-gebieden in de ruimere omgeving (ca. 10 km) van het sportpark Houtrust (rode ster; bron: Natura2000 Network Viewer).

¹ Rijksdienst voor Ondernemend Nederland en Staatsbosbeheer, 2015. PAS-analyse herstelmaatregelen voor het Natura2000-gebied 147 Leudal. Ministerie van Economische Zaken, s.l.

Toetsing aan de Natuurbeschermingswet

In de Natuurbeschermingswet 1998 wordt voor effectbeoordeling op Natura2000-gebieden onderscheid gemaakt tussen projecten en plannen (bijvoorbeeld een bestemmingsplan). De wijze van toetsing van effecten verschilt voor plannen en projecten.

Om de realisatie van de wielersbaan binnen het sportpark Houtrust te Haelen juridisch-planologisch mogelijk te maken, moet het vigerende bestemmingsplan worden gewijzigd. Het nieuwe, vast te stellen bestemmingsplan kan in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 worden aangeduid als een plan. De daadwerkelijke realisatie van de wielersbaan kan worden beschouwd als een project. In dit flora- en faunaonderzoek is de toetsing ten behoeve van het bestemmingsplan uitgevoerd.

Een nieuw bestemmingsplan dient te worden getoetst aan artikel 19j van de Natuurbeschermingswet 1998. Volgens dat artikel moet worden nagegaan of het plan, alleen of in combinatie met andere plannen of projecten, significante gevolgen kan hebben voor de instandhoudingsdoelstellingen van Natura2000-gebieden.

Bij de toetsing van een bestemmingsplan gelden de volgende uitgangspunten:

- In de toetsing wordt uitgegaan van de maximale mogelijkheden die binnen het bestemmingsplan worden geboden.
- De toetsing vindt plaats ten opzichte van de bestaande, feitelijke en legale situatie binnen het plangebied.

De toetsing van een bestemmingsplan start met een - globale - inventarisatie van de mogelijke effecten van het plan op Natura2000-gebieden. Op basis van deze zogenaamde voortoets moet worden vastgesteld of sprake kan zijn van significant negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van Natura2000-gebieden. De voortoets levert een van de onderstaande conclusies op:

- Er is geen kans op een negatief effect.
- Er is kans op een negatief effect, maar dit is te verzachten of weg te nemen door het treffen van mitigerende maatregelen. In dat geval moet nadere toetsing plaatsvinden van het effect in een verslechterings- en verstoringstoets of een passende beoordeling, waarbij de mitigerende maatregelen in de toetsing mogen worden meegenomen.
- Er is kans op een (significant) negatief effect, dat niet eenvoudig te verzachten of weg te nemen is door het treffen van mitigerende maatregelen. In dat geval moet nadere toetsing plaatsvinden van het effect in een verslechterings- en verstoringstoets of een passende beoordeling. Blijkt sprake van significant negatieve effecten, dan moet aangetoond worden dat wordt voldaan aan de ADC- criteria (ontbreken van alternatieven, dwingende redenen van groot openbaar belang, compensatie).

In de beide eerstgenoemde gevallen staat de Natuurbeschermingswet 1998 niet aan de vaststelling van het nieuwe bestemmingsplan voor het sportpark Houtrust in de weg. In het laatste geval kan dit wel het geval zijn, indien bij nadere toetsing blijkt dat sprake is van onaanvaardbare verslechtering of verstoring of indien niet voldaan kan worden aan de ADC-criteria in de passende beoordeling.

In hoofdstuk 6 wordt ingegaan op de te verwachten effecten op Natura2000-gebieden als gevolg van de voorgenomen realisatie van een wielersbaan binnen het sportpark Houtrust.

3.2.2 Nationaal Natuurnetwerk

Net als voor de Natura2000-gebieden is het ruimtelijk beleid voor het Nationaal Natuurnetwerk (NNN; voorheen Ecologische Hoofdstructuur) erop gericht de wezenlijke kenmerken van de gebieden te ontwikkelen, herstellen en behouden. Derhalve is voor het NNN het 'nee, tenzij'-regime ingevoerd. Volgens dit regime dient allereerst vastgesteld te worden of de geplande ingreep significant negatieve effecten heeft op de in het NNN-gebied aanwezige wezenlijke kenmerken en waarden. Wanneer dit zo is, geldt in principe dat de ingreep geen doorgang kan vinden.

Uitzondering geldt alleen voor ingrepen waarbij sprake is van groot openbaar belang en waarbij geen alternatieven voor de plannen beschikbaar zijn. In dat geval dient compensatie van de aangetaste waarden plaats te vinden (Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit et al., 2007).

Met het opnemen van de goudgroene natuurzone in het Provinciaal Omgevingsplan Limburg 2014 (POL-2014) wordt invulling gegeven aan de opdracht die de provincies van het rijk hebben gekregen voor de begrenzing van het Nationaal Natuurnetwerk, en de verankering daarvan in het provinciale planologische beleid. Met de aanwijzing van de zilvergroene en bronsgroene natuur- en landschapszones stimuleert de provincie het behoud en de ontwikkeling van natuur en landschap ook buiten de goudgroene zone. In onderstaand kader zijn deze natuur- en landschapszones verder toegelicht.

Goudgroene natuurzone

De goudgroene natuurzone vormt het Limburgse deel van het Nationaal Natuurnetwerk. Binnen de goudgroene zone streeft de provincie naar behoud en beheer van de reeds aanwezige natuur, en de ontwikkeling van nieuwe natuur.

Zilvergroene natuurzone

De zilvergroene natuurzone betreft veelal overgangszones rondom de goudgroene natuurzone tussen deze natuurgebieden en overig gebied. Binnen de zilvergroene natuurzone staat het benutten van kansen voor natuur en landschap centraal. De zilvergroene natuurzone maakt echter geen onderdeel uit van het Nationaal Natuurnetwerk, maar ondersteunt wel de functionaliteit en effectiviteit van de goudgroene natuurzone. De provincie stimuleert de ontwikkeling van natuur en landschap binnen de zilvergroene zones met subsidies en natuurcompensaties.

Bronsgroene landschapszone

De bronsgroene landschapszone, omvat de landschappelijk waardevolle beekdalen en bufferzones rond bestaande natuurgebieden met de daarin aanwezige (extensievere) landbouwgebieden, monumenten, kleinere landschapselementen, waterlopen e.d. Een kwart van de bronsgroene landschapszone wordt gevormd door het winterbed van de Maas. In Zuid-Limburg omvatten deze zones ook de steilere hellingen, droogdalen en de belangrijkste landschappelijke verbindingen naar het Maasdal. Het beleid binnen de bronsgroene landschapszone is er op gericht om de landschappelijke kernkwaliteiten te behouden, te beheren, te ontwikkelen en te beleven. Deze zone bestaat hoofdzakelijk uit landbouwgronden. Binnen deze zone komen op bestemmingsplanniveau andere bestemmingen en functies voor zoals infrastructuur, woningen en toeristische voorzieningen e.d.

Het plangebied bevindt zich niet binnen de goudgroene of zilvergroene natuurzone of bronsgroene landschapszone (zie afbeelding 7). Aan de overzijde van de Roggelseweg en ten noorden van de camping 'Leudal' bevindt zich wel een onderdeel van de goudgroene natuurzone. Dit gebied betreft voor een deel tevens het Natura2000-gebied Leudal. Het meest nabij gelegen deel van de goudgroene natuurzone bevindt zich op circa 30 meter afstand van het plangebied.

Doordat het plangebied zich niet bevindt binnen een onderdeel van het Natuurnetwerk Nederland, zijn directe effecten op deze gebieden uit te sluiten. Doordat in de huidige situatie reeds een sportpark aanwezig is en deze bestemming grotendeels gelijk blijft in de toekomstige situatie, worden indirecte effecten op het NNN evenmin verwacht. De plannen hebben derhalve naar verwachting geen negatief effect op het NNN.

Afbeelding 7: Ligging van het plangebied (rood omlijnd) ten opzichte van het NNN (bron: Natuurbeheerplan Provincie Limburg).

4 Inventarisatie flora en fauna

De inventarisatie van flora en fauna binnen het plangebied bestaat uit twee delen. Allereerst is literatuuronderzoek uitgevoerd naar reeds beschikbare gegevens ten aanzien van beschermde planten- en diersoorten. Vervolgens is een verkennend veldbezoek gebracht aan het plangebied om een actuele indruk te verkrijgen van de aanwezige biotopen binnen het plangebied.

4.1 Literatuuronderzoek

4.1.1 Telmee.nl

De website www.telmee.nl is opgezet door landelijke Particuliere Gegevensbeherende Organisaties (PGO's), samenwerkend in de koepelorganisatie Veldonderzoek Flora en Fauna (VOFF). De PGO's zijn natuurorganisaties of -bureaus die zich op diverse manieren bezig houden met de inventarisatie van soorten in Nederland, zoals onder andere SOVON vogelonderzoek Nederland en de Zoogdiervereniging. Naast deze PGO's is het voor iedereen mogelijk waarnemingen door te geven aan de site. De waarnemingen worden op de site weergegeven op een interactieve kaart. De ingevoerde gegevens vanaf 1 januari 2011 (de gegevens mogen maximaal vijf jaar gebruikt worden) zijn geraadpleegd voor deze inventarisatie-eenheid.

Aan de hand van de verspreidingsgegevens op www.telmee.nl worden in de omgeving van het plangebied diverse strenger beschermde soorten verwacht (tabel 2 en/of 3, AMvB artikel 75 Flora- en faunawet). Deze soorten zijn weergegeven in tabel 2. Opgemerkt dient te worden dat de website telmee.nl de verspreidingsgegevens weergeeft in vijf-kilometer hokken (uurhokken). In tabel 2 zijn derhalve diverse soorten opgenomen die hoogstwaarschijnlijk waargenomen zijn in de omliggende (natuur-)gebieden en niet binnen het sportpark tegen de kern van Haelen. Of de in tabel 2 opgenomen soorten binnen het plangebied kunnen worden verwacht, wordt behandeld in hoofdstuk 5.

In tabel 2 is tevens aangegeven wat de consequenties voor beschermde soorten zijn bij inwerkingtreding van de nieuwe Wet Natuurbescherming. Het is aangegeven welke in de omgeving waargenomen soorten een beschermde status krijgen (n: nieuw) en voor welke soorten de beschermde status zal vervallen (v: vervallen). De overige in tabel 2 vermelde soorten zijn en blijven beschermd.

Tabel 2: Gemelde waargenomen beschermde soorten in de omgeving van het plangebied op de website www.telmee.nl (2011-2016).

		Beschermingsregime*		
Soortnaam Nederlands	Soortnaam wetenschappelijk	FF	RL	VN
Vaatplanten				
Daslook (v)	<i>Allium ursinum</i>	2	-	-
Gevlekte orchis (v)	<i>Dactylorhiza maculata subsp. Maculata</i>	2	KW	-
Grote leeuwenklauw (n)	<i>Aphanes arvensis</i>	-	BE	-
Kleine zonnedauw (v)	<i>Drosera intermedia</i>	2	GE	-
Rapunzelklokje (v)	<i>Campanula rapunculus</i>	2	KW	-
Tongvaren (v)	<i>Asplenium scolopendrium</i>	2	-	-
Vogels				
Boomvalk	<i>Falco subbuteo</i>	3/VR	KW	4
Buizerd	<i>Buteo buteo</i>	3/VR	-	4
Gierzwaluw	<i>Apus apus</i>	3/VR	-	2
Grote gele kwikstaart	<i>Motacilla cinerea</i>	3/VR	-	3
Havik	<i>Accipiter gentilis</i>	3/VR	-	4
Huismus	<i>Passer domesticus</i>	3/VR	GE	2

		Beschermingsregime*		
Soortnaam Nederlands	Soortnaam wetenschappelijk	FF	RL	VN
Ooievaar	<i>Ciconia ciconia</i>	3/VR	-	3
Sperwer	<i>Accipiter gentilis</i>	3/VR	-	4
Stenuil	<i>Athene noctua</i>	3/VR	KW	1
Wespendief	<i>Pernis apivorus</i>	3/VR	-	4
Zoogdieren				
Bever	<i>Castor fiber</i>	3/HR	GE	-
Bosvleermuis	<i>Nyctalus leisleri</i>	3/HR	-	-
Das	<i>Meles meles</i>	3	-	-
Eekhoorn	<i>Sciurus vulgaris</i>	2	-	-
Gewone dwergvleermuis	<i>Pipistrellus pipistrellus</i>	3/HR	-	-
Gewone grootoorvleermuis	<i>Plecotus auritus</i>	3/HR	-	-
Grijze grootoorvleermuis	<i>Plecotus austriacus</i>	3/HR	KW	-
Kleine dwergvleermuis	<i>Pipistrellus pygmaeus</i>	3/HR	-	-
Laatvlieger	<i>Eptesicus serotinus</i>	3/HR	KW	-
Rosse vleermuis	<i>Nyctalus noctula</i>	3/HR	KW	-
Steenmarter	<i>Martes foina</i>	2	-	-
Wild zwijn	<i>Sus scrofa</i>	2	-	-
Amfibieën				
Alpenwatersalamander	<i>Mesotriton alpestris</i>	2	-	-
Reptielen				
Hazelworm	<i>Anguis fragilis</i>	3	-	-
Levendbarende hagedis	<i>Zootoca vivipara</i>	2	GE	-
Vissen				
Bittervoorn (v)	<i>Rhodeus amarus</i>	3	KW	-
Kleine modderkruiper (v)	<i>Cobitis taenia</i>	2	-	-
Europese meerval (v)	<i>Silurus glanis</i>	2	-	-
Rivierdonderpad (v)	<i>Cottus perifretum</i>	2	-	-
Dagvlinders				
Grote weerschijnvlinder (n)	<i>Apatura iris</i>	-	EB	-
Keizersmantel (v)	<i>Argynnis paphia</i>	3	VUN	-
Libellen				
Beekrombout (n)	<i>Gomphus vulgatissimus</i>	-	BE	-
Bosbeekjuffer (n)	<i>Calopteryx virgo</i>	-	BE	-

* FF = Flora- en faunawet: 1 = 'algemeen beschermde soort'; 2 = 'overige' soort; 3 = streng beschermde soort.

RL = Rode Lijst van Nederland: GE = gevoelig; KW = kwetsbaar; BE = bedreigd; EB = ernstig bedreigd; VUN = verdwenen uit Nederland.

VN = soort met vaste nestplaats; zie voor categorieën paragraaf 3.1.2.

4.2 Veldbezoek

Op 25 augustus 2016 is een verkennend veldbezoek gebracht aan het plangebied om een indruk te verkrijgen van de aanwezige biotopen ter plaatste. Eventuele waarnemingen van beschermde planten- en diersoorten zijn genoteerd.

Tijdens het veldbezoek is het plangebied allereerst onderzocht op het voorkomen van beschermde plantensoorten. Het plangebied bestaat grotendeels uit sportvelden en beheerde volkstuintjes, waardoor slechts kleine delen aanwezig zijn waar zich wilde vegetatie kan ontwikkelen. Deze delen binnen het plangebied betreffen de randen van het sportpark, waar een houtwal aanwezig is met voornamelijk eik, braam en Amerikaanse vogelkers. Hiernaast zijn tussen de volkstuintjes tevens enkele eikenlanen aanwezig. Op deze locaties bestaat de ondergroei uit algemeen voorkomende plantensoorten als madelief, witte dovenetel, bitterzoet, stinkende gouwe, groot hoefblad, klimop, valeriaan en wilgenroosje. Tot slot bevat het plangebied enkele kleine paardenweilanden en een maisakker.

Beschermde plantensoorten zijn tijdens het veldbezoek niet aangetroffen binnen het plangebied.

Diverse vogelsoorten (tabel 3, AMvB artikel 75 Flora- en faunawet) werden tijdens het veldbezoek waargenomen binnen en in de omgeving van het plangebied. Het betrof de soorten houtduif, merel, winterkoning, zwarte kraai, boerenwaluw, witte kwikstaart, koolmees, gaai, ekster, kuifmees, Turkse tortel en boomkruiper.

Jaarrond beschermde vogelnesten, zoals dat van de buizerd of sperwer, werden niet waargenomen binnen het plangebied. Wel werd een nest van de omgevingsscansoort zwarte kraai aangetroffen in het plangebied (zie afbeelding 8). Nesten van omgevingsscansoorten zijn jaarrond beschermd wanneer in de omgeving onvoldoende alternatieven voor een gunstige staat van instandhouding aanwezig zijn. De omgeving van het plangebied biedt echter ruim voldoende alternatieve geschikte nestbomen voor de zwarte kraai, waardoor dit nest niet als jaarrond beschermd beschouwd dient te worden.

Binnen het plangebied zijn hiernaast diverse (hoger opgaande) vegetatiestructuren aanwezig welke tijdens het broedseizoen (globaal van half maart tot half juli) geschikt broedbiotoop bieden voor algemeen voorkomende broedvogelsoorten zoals gaai en merel.

Afbeelding 8: Locatie van de aangetroffen nesten van de zwarte kraai (blauw) binnen het plangebied (rood) (bron luchtfoto: Bing Kaarten).

Binnen het plangebied is op twee locaties bebouwing aanwezig. Dit betreffen de clubhuizen, inclusief kleedruimten, van de voetbalvereniging en van de tennisvereniging. In afbeelding 9 zijn deze twee locaties weergegeven. Allereerst is de bebouwing van de voetbalvereniging niet toegankelijk voor de steenmarter (tabel 2, AMvB artikel 75 Flora- en faunawet). De bebouwing van de tennisvereniging is ogenschijnlijk al enige tijd buiten gebruik en bevat aan de noordzijde een kapotte muur. Het is mogelijk dat steenmarters via deze opening de bebouwing in kunnen en dus gebruik maken van de bebouwing als verblijfplaats. Doordat het gebouw niet toegankelijk was voor onderzoek, kon dit niet uitgesloten worden tijdens het veldbezoek. Het plangebied biedt tevens geschikt foerageer- en migratiegebied voor steenmarters.

Hiernaast bieden beide gebouwen potentieel geschikte verblijfplaatsen voor gebouwbewonende vleermuizen (tabel 3, AMvB artikel 75 Flora- en faunawet), zoals de gewone dwergvleermuis. Vleermuizen kunnen het gebouw in door middel van diverse stootvoegen in de muren van de bebouwing. Geschikte boomholten voor vleermuizen zijn niet aangetroffen binnen en in de directe omgeving van het plangebied.

Het plangebied biedt, mede dankzij de diverse bomenrijen, wel geschikt foerageergebied voor vleermuizen. Deze bomenrijen dienen tevens mogelijk als vaste vliegroute voor vleermuizen, wanneer blijkt dat verblijfplaatsen aanwezig zijn in de bebouwing binnen het plangebied.

Verder bieden de bomenrijen, bosschages en de volkstuintjes geschikt leefgebied voor de eekhoorn (tabel 2, AMvB artikel 75 Flora- en faunawet).

Tot slot werden tijdens het veldbezoek sporen aangetroffen van mol, konijn en vos. Voor deze en andere algemeen beschermde zoogdiersoorten (tabel 1, AMvB artikel 75 Flora- en faunawet) biedt het plangebied geschikt leefgebied.

Sporen van overige beschermde zoogdiersoorten (tabel 2 en 3, AMvB artikel 75 Flora- en faunawet) werden tijdens het veldbezoek niet aangetroffen.

Afbeelding 9: Locaties van de voor vleermuizen geschikte bebouwing (geel) binnen het plangebied (rood) (bron luchtfoto: Bing Kaarten).

Het plangebied biedt daarnaast geschikt landhabitat voor algemeen beschermde amfibiesoorten (tabel 1, AMvB artikel 75 Flora- en faunawet). Wateren zijn afwezig binnen en in de directe nabijheid van het plangebied, waardoor voortplantingswateren van amfibieën niet aanwezig zijn. Strenger beschermde amfibiesoorten (tabel 2 en 3, AMvB artikel 75 Flora- en faunawet) zijn niet aangetroffen binnen het plangebied en worden, vanwege de afwezigheid van geschikte voortplantingswateren ook niet verwacht.

Overige strenger beschermde soorten (tabel 2 en 3, AMvB artikel 75 Flora- en faunawet), zoals reptielen, vissen en vlinders of sporen hiervan, zijn tijdens het veldbezoek niet aangetroffen. Gezien het gebruik van het plangebied en de afwezigheid van geschikte biotopen worden deze soorten op basis van het veldbezoek ook niet verwacht.

5 Interpretatie

Op basis van de gegevens uit het literatuuronderzoek, de waarnemingen tijdens het veldbezoek en de aanwezige terreinkenmerken is in dit hoofdstuk de verwachte betekenis van het plangebied voor beschermde flora en fauna vermeld.

5.1 Flora

Het literatuuronderzoek toont aan dat diverse beschermde plantensoorten voorkomen in de omgeving van het plangebied. Het merendeel van deze waarnemingen zijn naar alle waarschijnlijkheid afkomstig van de in de omgeving gelegen natuurgebieden, aangezien deze beschermde plantensoorten strikt gebonden zijn aan zeer specifieke groeiplaatsen. Enkel rapunzelklokje en tongvaren (beide tabel 2, AMvB artikel 75 Flora- en faunawet) worden ook waargenomen binnen stedelijk gebied. Tijdens het veldbezoek, dat plaatsvond in de bloeiperiode van deze plantensoorten, werden geen beschermde plantensoorten aangetroffen binnen het plangebied. Het is derhalve uitgesloten dat beschermde plantensoorten voorkomen binnen het plangebied.

5.2 Fauna

5.2.1 Algemeen beschermde diersoorten

Het plangebied is geschikt voor algemeen beschermde zoogdiersoorten (tabel 1, AMvB artikel 75 Flora- en faunawet) als mol en konijn. Daarnaast kunnen zwervende algemeen beschermde amfibieën (tabel 1, AMvB artikel 75 Flora- en faunawet) als bruine kikker en gewone pad gebruik maken van het plangebied als landhabitat.

5.2.2 Vogels

In de literatuur zijn diverse vogelsoorten met een jaarrond beschermd nest opgenomen. Het betreft echter allen soorten die hoogstwaarschijnlijk buiten het plangebied zijn waargenomen. Binnen het plangebied en de directe omgeving werden geen jaarrond beschermde nesten waargenomen. Binnen het plangebied is in een van de eikenbomen wel een nest van de zwarte kraai waargenomen. Nesten van omgevingsscansoorten als de zwarte kraai zijn enkel jaarrond beschermd, wanneer bij kap van de nestboom onvoldoende alternatieve geschikte nestbomen aanwezig blijven in de omgeving. Gezien de grote hoeveelheid geschikte nestbomen in de omgeving hoeft het betreffende nest van de zwarte kraai niet als jaarrond beschermd beschouwd te worden. Dit nest geniet wel, zoals dat van algemeen voorkomende broedvogels, bescherming tijdens het broedseizoen.

Naast de zwarte kraai biedt het gehele plangebied ook nestgelegenheid voor overige broedvogels als merel en vink. Geschikte nestplaatsen voor gebouwbewonende vogelsoorten zijn niet aanwezig binnen het plangebied.

5.2.3 Zoogdieren

Het gehele plangebied biedt geschikt leefgebied voor de eekhoorn en foerageer- en migreergebied voor de steenmarter. Nesten van de eekhoorn werden niet aangetroffen tijdens het veldbezoek. Het gebouw van de tennisvereniging biedt mogelijk een geschikte verblijfplaats voor de steenmarter. Vanwege de ontoegankelijkheid van dit gebouw, was dit tijdens het veldbezoek niet uit te sluiten.

Hiernaast bieden de twee gebouwen binnen het plangebied in potentie geschikte verblijfplaatsen voor gebouwbewonende vleermuizen als de gewone dwergvleermuis. Geschikte holten voor vleermuizen in bomen zijn niet aanwezig binnen het plangebied. De bomen binnen het plangebied bieden wel geschikt foerageergebied voor vleermuizen uit de omgeving en dienen mogelijk tevens als vaste vliegrouete wanneer vleermuizen blijken te verblijven in de bebouwing binnen het plangebied. Verder worden naast bovengenoemde zoogdiersoorten de bever en wild zwijn genoemd in de literatuur.

Tijdens het veldbezoek werden geen sporen van deze soorten waargenomen. Gezien de afwezigheid van waterlopen en het intensieve gebruik van het plangebied als sportpark, is het voorkomen van de bever en wild zwijn uitgesloten.

5.2.4 Overige beschermde soorten

Tot slot komt het voorkomen van diverse overige beschermde diersoorten uit het literatuuronderzoek naar voren. Dit betreft het voorkomen van de alpenwatersalamander, hazelworm, levendbarende hagedis, diverse vissoorten en enkele vlinder- en libellensoorten. Al deze genoemde soorten zijn gebonden aan specifieke biotopen, zoals (vochtige) loofbosgebieden, heideterreinen en het voorkomen van geschikte (voortplantings-)wateren. Dergelijke biotopen zijn niet aanwezig binnen het plangebied, wat in gebruik is als sportpark, volkstuin, weiland of akker. Tijdens het veldbezoek werden (sporen van) dergelijke soorten niet aangetroffen. Vanwege de afwezigheid van geschikte biotopen is het voorkomen van deze beschermde soorten uitgesloten.

6 Effecten voorgenomen ingrepen

In dit hoofdstuk wordt nader ingegaan op de effecten van de voorgenomen ingrepen en het toekomstig gebruik in het plangebied op de (mogelijk) voorkomende beschermde soorten. Ook wordt aandacht besteed aan de gevolgen van de plannen voor de beschermde gebieden.

6.1 Beschermde soorten

Allereerst wordt aandacht besteed aan de effecten die kunnen optreden op beschermde soorten als gevolg van de herontwikkeling van sportpark Houtrust.

6.1.1 Flora

Tijdens het veldbezoek werden beschermde plantensoorten niet aangetroffen binnen het plangebied. Gezien het intensieve gebruik van het gehele plangebied is het voorkomen van beschermde plantensoorten uitgesloten.

6.1.2 Algemeen beschermde diersoorten

Het gehele plangebied vormt geschikt leefgebied voor diverse kleine, algemeen voorkomende zoogdiersoorten (tabel 1, AMvB artikel 75 Flora- en faunawet) en er kunnen incidenteel algemeen beschermde, zwervende amfibieën (tabel 1, AMvB artikel 75 Flora- en faunawet) gebruik maken van het plangebied als landhabitat. In de omgeving van het plangebied blijft ruim voldoende geschikt habitat aanwezig voor deze soorten. Bovendien blijft een groot deel van het plangebied geschikt en toegankelijk voor deze soorten. Negatieve effecten als gevolg van de herontwikkeling van sportpark Houtrust worden niet verwacht. Wel dient rekening gehouden te worden met de zorgplicht.

6.1.3 Broedvogels

Het verwijderen van de vegetatie binnen het plangebied kan negatieve effecten hebben op broedende vogels (tabel 3, AMvB artikel 75 Flora- en faunawet). Wanneer de vegetatie verwijderd wordt tijdens het broedseizoen (globaal van half maart tot half juli), kunnen broedende vogels verstoord worden en broedsels verloren gaan.

6.1.4 Eekhoorn en steenmarter

Het plangebied biedt geschikt leefgebied voor de eekhoorn en steenmarter (beide tabel 2, AMvB artikel 75 Flora- en faunawet). De bomen binnen het plangebied bieden geschikt nestgebied voor eekhoorns. Tijdens het veldbezoek werden geen nesten waargenomen. De bebouwing van de tennisvereniging dient mogelijk als verblijfplaats van de steenmarter.

Ten aanzien van het leefgebied van beide soorten, biedt de toekomstige situatie van het plangebied en de omgeving ruim voldoende alternatief geschikt leefgebied. Negatieve effecten op het leefgebied, foerageergebied en migratiegebied van beide soorten treden derhalve niet op. Bij de sloop van het tennisclubgebouw gaat wel mogelijk een verblijfplaats van de steenmarter verloren.

6.1.5 Vleermuizen

De twee gebouwen binnen het plangebied bevatten beide stootvoegen, welke mogelijk toegang bieden tot de spouw aan gebouwbewonende vleermuizen als de gewone dwergvleermuis (tabel 3, AMvB artikel 75 Flora- en faunawet). Het verkennend flora- en faunaonderzoek kan geen uitsluitel geven over het voorkomen van gewone dwergvleermuizen in de bebouwing. Ten behoeve van deze soortgroep dient derhalve aanvullend onderzoek plaats te vinden.

Hiernaast dient het plangebied mogelijk als onderdeel van het foerageergebied van, in de omgeving voorkomende, vleermuizen en dienen de bomenrijen binnen het plangebied mogelijk als vaste vliegrouete indien de bebouwing vleermuisverblijven bevat. Deze functies dienen tevens onderzocht te worden tijdens het aanvullende vleermuisonderzoek.

6.2 Beschermde gebieden

Zoals beschreven in paragraaf 3.2.2. worden negatieve effecten op het Natuurnetwerk Nederland op voorhand uitgesloten.

Het sportpark Houtrust, waar de nieuwe wielervedbaan is voorzien, bevindt zich op circa 100 meter ten zuiden van het Natura2000-gebied Leudal. In deze paragraaf wordt ingegaan op de verwachte effecten van aanleg en gebruik van deze wielervedbaan op het Natura2000-gebied Leudal. Waar relevant, worden ook effecten op verder weg gelegen Natura2000-gebieden kort beschouwd.

6.2.1 Relevante storingsfactoren

De nieuwe wielervedbaan binnen het sportpark Houtrust, waarvoor een nieuw bestemmingsplan zal moeten worden opgesteld, vervult een regionale functie. Er zal worden getraind door de plaatselijke wielervedclub, maar de baan zal ook worden gebruikt voor regionale baanwedstrijden. De baan wordt aangelegd ter plaatse van volkstuinten en grasland, waarbij funderingen en verhardingen aangebracht moeten worden. Op basis van deze karakteristieken is in tabel 3 beoordeeld welke storingsfactoren relevant zijn voor nadere effectbeoordeling. In de tabel zijn louter potentiële effecten opgenomen. In paragraaf 6.2.2 is per storingsfactor onderzocht of deze ook daadwerkelijk optreedt. Er kunnen dan ook geen conclusies aan tabel 3 worden verbonden. Deze zijn verwoord in de genoemde paragraaf.

Tabel 3: Mogelijke effecten van vaststelling van een nieuw bestemmingsplan voor realisatie van de wielervedbaan binnen sportpark Houtrust in relatie tot de storingsfactoren voor Natura2000-gebieden.

Storingsfactor	Mogelijk effect vaststelling bestemmingsplan
Oppervlakteverlies	Geen effect. Geen ruimtebeslag binnen Natura2000-gebied. De kwalificerende soort van het Leudal, de bever, wordt niet verwacht binnen het plangebied, zodat evenmin sprake is van verlies van leefgebied buiten het Natura2000-gebied.
Versnippering	Geen effect. Geen doorsnijding van het Leudal.
Verzuring door stikstofdepositie	Mogelijk effect. Vanwege toevoeging van een faciliteit, met een regionale functie, aan het sportpark wordt meer verkeer van en naar het sportpark verwacht, met een toename van stikstofemissie tot gevolg. Stikstofdepositie kan tot op grote afstand plaatsvinden.
Vermesting door stikstofdepositie	Mogelijk effect. Vanwege toevoeging van een faciliteit, met een regionale functie, aan het sportpark wordt meer verkeer van en naar het sportpark verwacht, met een toename van stikstofemissie tot gevolg. Stikstofdepositie kan tot op grote afstand plaatsvinden.
Verzoeting	Geen effect. Geen beïnvloeding van de chemische samenstelling van grond- of oppervlaktewater in het Leudal.
Verziltig	Geen effect. Geen beïnvloeding van de chemische samenstelling van grond- of oppervlaktewater in het Leudal.
Verontreiniging	Geen effect. Geen beïnvloeding van kwaliteit van bodem- en/of grond- of oppervlaktewater in het Leudal.
Verdroging	Mogelijk effect. Indien bij de aanlegwerkzaamheden bemaling nodig is, kan beïnvloeding van de kwantiteit aan grondwater optreden binnen het Leudal.
Vernatting	Geen effect. Geen ingrepen in het grond- en oppervlaktewatersysteem die leiden tot vernatting binnen het Leudal.
Verandering stroomsnelheid	Geen effect. Geen beïnvloeding van het oppervlaktewatersysteem in het Leudal.

Verandering overstromingsfrequentie	Geen effect. Geen beïnvloeding van het oppervlaktewatersysteem in het Leudal.
Verandering dynamiek substraat	Geen effect. Geen beïnvloeding van de bodemstructuur in het Leudal.
Verstoring door geluid	Mogelijk effect. Vanuit het sportpark zal geluid van sporters, gebruik van voorzieningen en verkeer uitstralen naar de omgeving, waaronder het Leudal.
Verstoring door licht	Mogelijk effect. Langs de wielervedaan wordt naar verwachting verlichting aangebracht om gebruik in de avonduren mogelijk te maken. Verlichting kan uitstralen naar de omgeving, waaronder het Leudal.
Verstoring door trillingen	Geen effect. Geen activiteiten die leiden tot trillingen.
Optische verstoring	Geen effect. Geen verandering in bestaande menselijke activiteiten binnen het Leudal.
Verstoring door mechanische effecten	Geen effect. Geen verandering in bestaande menselijke activiteiten binnen het Leudal.
Veranderingen in populatiedynamiek	Geen effect. Geen beïnvloeding van populaties binnen het Leudal.
Verandering in soortensamenstelling	Geen effect. Geen sprake van uitzetten/herintroductie van soorten binnen het Leudal.

De realisatie en het gebruik van de wielervedaan kan in beginsel leiden tot negatieve effecten binnen het Natura2000-gebied Leudal. In tabel 4 is aangegeven of de kwalificerende habitattypen en Habitatrichtlijnsoort daadwerkelijk gevoelig zijn voor de storingsfactoren waarop het voorgenomen plan effect kan sorteren. De storingsfactor verstoring door licht blijkt niet relevant.

Tabel 4: Gevoeligheden van de kwalificerende habitattypen en de Habitatrichtlijnsoort van het Leudal (bron: Ministerie van Economische Zaken, 2016²).

	Habitatype/soort	Verzuring	Vermesting	Verdroging	Verstoring door geluid	Verstoring door licht
H3260A	Beken en rivieren met waterplanten (waterranonkels)					
H9160A	Eiken-haagbeukenbossen (hogere zandgronden)					
H91E0C	*Vochtige alluviale bossen (beekbegeleidende bossen)					
H1337	Bever					

* Prioritair habitatype: habitatype komt vrijwel uitsluitend voor op Europees grondgebied, zodat Europa een grote verantwoordelijkheid draagt voor het duurzaam overleven ervan op wereldschaal.

	Niet gevoelig		Gevoelig		Zeer gevoelig		Niet van toepassing
--	---------------	--	----------	--	---------------	--	---------------------

Daarnaast moet worden opgemerkt, dat in de Natura2000-gebieden op grotere afstand van het plangebied (zie ook afbeelding 6 in paragraaf 3.2.1.) eveneens habitattypen aanwezig zijn die gevoelig zijn voor verzuring en veresting door stikstofdepositie. Aangezien stikstofdepositie tot op grotere afstand van de bron plaatsvindt, moeten voor deze storingsfactoren ook verder weg gelegen Natura2000-gebieden in de effectbeoordeling worden betrokken. De overige mogelijke effecten van het plan zullen slechts op korte afstand van het plangebied optreden en zijn enkel relevant voor het Natura2000-gebied Leudal.

² Ministerie van Economische Zaken, 2016. Gebiedendatabase Natura2000-gebieden.
www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/gebiedendatabase.aspx?subj=n2k&groep=12&id=n2k147&topic=introductie

6.2.2 Effectbeoordeling relevante storingsfactoren

In deze paragraaf wordt beoordeeld of realisatie en gebruik van de wielersbaan binnen sportpark Houtrust daadwerkelijk kan leiden tot verzuring, vermesting, verdroging en/of verstoring door geluid binnen Natura2000-gebieden.

Verzuring en vermesting door stikstofdepositie

Ten behoeve van de effectbeoordeling voor de storingsfactoren verzuring en vermesting door stikstofdepositie is een stikstofdepositieonderzoek uitgevoerd (Smeets, 2016). Het onderzoeksrapport is als losse bijlage bij dit flora- en faunaonderzoek gevoegd.

Natura2000-gebieden hebben in de huidige situatie reeds te maken met stikstofdepositie als gevolg van onder andere landbouw, verkeer en industrie in de ruime omgeving. Deze depositie wordt aangeduid met de term 'achtergronddepositie'. Wordt de stikstofdepositie op gevoelige habitattypen te hoog, dan treedt aantasting van het habitatype op. Deze maximale depositie wordt aangeduid met de term kritische depositiewaarde (KDW). Voor alle stikstofgevoelige habitattypen is een KDW vastgesteld. In tabel 5 is voor de gevoelige habitattypen binnen het Leudal en voor de meest kritische habitattypen in de verder weg gelegen Natura2000-gebieden de achtergronddepositie en de kritische depositiewaarde aangegeven. Dit geeft een indruk van de huidige stikstofbelasting van deze gebieden.

In het Natura2000-gebied Leudal wordt de kritische depositiewaarde van het habitatype Eiken-haagbeukenbossen momenteel overschreden door de gemiddelde achtergronddepositie. Voor het habitatype Vochtige alluviale bossen is dat niet het geval. Voor alle verder van het plangebied gelegen Natura2000-gebieden geldt dat in ieder geval voor het meest stikstof-gevoelige habitatype de kritische depositiewaarde momenteel wordt overschreden door de achtergronddepositie.

Tabel 5: Gemiddelde achtergronddepositie en kritische depositiewaarden voor de habitattypen van de Natura2000-gebieden in de omgeving van het plangebied (Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, 2015; Provincie Limburg, 2015a³, 2015b⁴, 2015c⁵ en 2015d⁶; Dobben et al., 2012⁷; Bundesamt für Naturschutz, 2016⁸). Voor de Natura2000-gebieden in de ruimere omgeving is alleen het meest gevoelige habitatype opgenomen in de tabel.

	Habitatype	KDW ¹	AD ²
		(mol/ha/jaar)	
Leudal			
H9160A	Eiken-haagbeukenbos (hogere zandgronden)	1.429	1.876
H91E0C	*Vochtige alluviale bossen (beekbegeleidende bossen)	1.857	1.772
Swalmdal			
H6120	*Stroomdalgraslanden	1.286	1.529
	Roerdal		
H6510A	Glanshaver- en vossenstaartheoïlanden	1.429	1.624
Wälder & Weiden bei Brüggen-Bracht			
H3130	Zwakgebufferde vennen	571	1.408 ³

³ Provincie Limburg, 2015a. Natura2000 Gebiedsanalyse voor de Programmatie Aanpak Stikstof (PAS). Swalmdal (148). Provincie Limburg, Maastricht.

⁴ Provincie Limburg, 2015b. Natura2000 Gebiedsanalyse voor de Programmatie Aanpak Stikstof (PAS). Roerdal (150). Provincie Limburg, Maastricht.

⁵ Provincie Limburg, 2015c. Natura2000 Gebiedsanalyse voor de Programmatie Aanpak Stikstof (PAS). Meinweg (149). Provincie Limburg, Maastricht.

⁶ Provincie Limburg, 2015d. Natura2000 Gebiedsanalyse voor de Programmatie Aanpak Stikstof (PAS). Sarsven en Den Banen (146). Provincie Limburg, Maastricht.

⁷ Dobben, H.F. van, R. Bobbink, D. Bal en A. van Hinsberg, 2012. Overzicht van kritische depositiewaarden voor stikstof, toegepast op habitattypen en leefgebieden van Natura2000. Alterra-rapport 2397. Alterra, Wageningen.

⁸ Bundesamt für Naturschutz, Kartendienst: <http://www.geodienste.bfn.de/schutzgebiete>

	Habitatype	KDW ¹	AD ²
		(mol/ha/jaar)	
Elmpter Swalmbruch			
H3130	Zwakgebufferde vennen	571	1.262 ³
Meinweg			
H3160	Zure vennen	714	1.552
Sarsven en De Banen			
H3110	Zeer zwak gebufferde vennen	429	1.847

* Prioritair habitatype: habitatype komt vrijwel uitsluitend voor op Europees grondgebied, zodat Europa een grote verantwoordelijkheid draagt voor het duurzaam overleven ervan op wereldschaal.

¹ KDW : kritische depositiewaarde.

² AD: gemiddelde achtergronddepositie in 2015 ter plaatse van het habitatype binnen het gebied.

³ Achtergronddepositie voor het jaar 2016 bepaald met behulp van AERIUS Calculator 2015 op de rand van het Natura2000-gebied.

De stikstofdepositie op de Natura2000-gebieden in de omgeving van het plangebied is berekend met behulp van het rekenmodel AERIUS Calculator 2015.1. De berekeningswijze is toegelicht in het rapport “Stikstofdepositie onderzoek in het kader van een voortoets ten behoeve van het plan ‘herinrichting Sport park Houtrust’ te Haelen” (Smeets, 2016).

Ten behoeve van het onderhavige plan vindt een additionele verkeersgeneratie plaats van in totaal 120 verkeersbewegingen per etmaal. Binnen het plan wordt maximaal een tweetal routes gevolgd gezien het feit dat twee parkeerplaatsen aanwezig zijn (zie afbeelding 10). Eén parkeerplaats is voorzien van 50 parkeerplekken en de andere parkeerplaats, gelegen aan de Houtrustlaan, is voorzien van 32 parkeerplekken. De verkeersbewegingen zijn hiertoe verdeeld over de twee parkeerplaatsen.

Afbeelding 10: Ligging van de twee aanrijdroutes van het sportpark (bron: Resultaten Aeries Calculator).

Een weergave van de gehanteerde intensiteiten, afgelegde rijafstand, emissiefactor en totale emissie per rijroute is weergegeven in navolgende tabel 6.

Tabel 6: Overzicht verkeersgeneratie ontsluitingsweg.

Route	Voertuigen	Intensiteit [mvt/etmaal]	Afgelegde afstand [m]	Emissiefactor [g/km]	Emissie NO _x [kg/jaar]
PP50	Personenauto's	60	227	0,534	2,65
PP32	Personenauto's	60	132	0,534	1,54

Met behulp van het rekenmodel AERIUS Calculator is berekend welke verandering in stikstofdepositie optreedt als gevolg van de toevoeging van het wielervedaan aan het sportpark Houtrust voor de habitattypen binnen de stikstofgevoelige Natura2000-gebieden in de omgeving van het plangebied. De resultaten van deze berekeningen zijn opgenomen in het rapport “Stikstofdepositie onderzoek in het kader van een voortoets ten behoeve van het plan ‘herinrichting Sport park Houtrust’ te Haelen” (Smeets, 2016). In tabel 7 zijn de onderzoeksresultaten samengevat. Daarbij moet worden opgemerkt dat ter plaatse van de overige (minder kritische) habitattypen binnen de beschermde gebieden geen grotere verandering in depositie als gevolg van het bestemmingsplan is berekend, dan aangegeven in tabel 7.

Tabel 7: Stikstofdepositie als gevolg van realisatie van de wielersbaan binnen het sportpark Houtrust op het meest kwetsbare habitatype per Natura2000-gebied. De kritische depositiewaarden en achtergronddepositie zijn nogmaals opgenomen (Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, 2015; Provincie Limburg, 2015a, 2015b, 2015c en 2015d; Dobben et al., 2012; Bundesamt für Naturschutz, 2016).

	Habitattype	KDW ¹	AD ²	Wielerbaan ³
		(mol/ha/jaar)		
Leudal				
H9160A	Eiken-haagbeukenbos (hogere zandgronden)	1.429	1.876	0,00
H91E0C	*Vochtige alluviale bossen (beekbegeleidende bossen)	1.857	1.772	0,00
Swalmdal				
H6120	*Stroomdalgraslanden	1.286	1.529	0,00
	Roerdal			
H6510A	Glanshaver- en vossenstaarthooilanden	1.429	1.624	0,00
Wälder & Weiden bei Brügggen-Bracht				
H3130	Zwakgebufferde vennen	571	1.408 ⁴	0,00
Elmpter Swalmbruch				
H3130	Zwakgebufferde vennen	571	1.262 ⁴	0,00
Meinweg				
H3160	Zure vennen	714	1.552	0,00
Sarsven en De Banen				
H3110	Zeer zwak gebufferde vennen	429	1.847	0,00

* Prioritair habitatype: habitatype komt vrijwel uitsluitend voor op Europees grondgebied, zodat Europa een grote verantwoordelijkheid draagt voor het duurzaam overleven ervan op wereldschaal.

¹ KDW: kritische depositiewaarde.

² AD: gemiddelde achtergronddepositie in 2015 ter plaatse van het habitatype binnen het gebied.

³ Wielersbaan: stikstofdepositie als gevolg van de realisatie van de wielersbaan binnen sportpark Houtrust op het meest kritische habitatype binnen het beschermde gebied (Smeets, 2016).

⁴ Achtergronddepositie voor het jaar 2016 bepaald met behulp van AERIUS Calculator 2015 op de rand van het Natura2000-gebied.

Stikstofdepositie op Natura2000-gebieden in Nederland

Uit jurisprudentie blijkt, dat de Afdeling Bestuursrecht van de Raad van State iedere toename van stikstofdepositie op reeds overbelaste habitattypen - habitattypen waarvan de kritische depositiewaarde wordt overschreden - ziet als een potentiële aantasting van de natuurlijke kenmerken van het betreffende Natura2000-gebied. Diverse habitattypen binnen de beschouwde, voor stikstof gevoelige Natura2000-gebieden in deze voortoets hebben te maken met een overbelaste situatie.

In tabel 7 is de verandering van de stikstofdepositie als gevolg van de herinrichting van Sportpark Houtrust weergegeven. Voor alle Natura2000-gebieden geldt, dat er geen verschil is in de stikstofdepositie vanuit het plangebied in de huidige situatie en in de toekomstige situatie. Dit betekent dat de herinrichting niet leidt tot (verdere) overschrijding van de kritische depositiewaarde van de habitattypen binnen de Natura2000-gebieden in de omgeving. De toekomstige inrichting leidt derhalve niet tot significant negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen of tot verslechtering van de huidige kwaliteit van Natura2000-gebieden.

Stikstofdepositie op Natura2000-gebieden in het buitenland

De Duitse Natura2000-gebieden in de nabijheid van het plangebied ondervinden geen toename van de stikstofdepositie als gevolg van de herinrichting van Sportpark Houtrust. Negatieve effecten op buitenlandse Natura2000-gebieden door stikstofdepositie zijn derhalve uitgesloten.

Verdroging

De habitattypen Beken en rivieren met waterplanten en Vochtige alluviale bossen binnen het Natura2000-gebied Leudal zijn gevoelig voor verdroging. Dat geldt ook voor de kwalificerende soort van het gebied, de bever.

Beide gevoelige habitattypen bevinden zich op ruime afstand van het plangebied, zie ook afbeelding 5 in paragraaf 3.2.1. De onderlinge afstand bedraagt minimaal circa 1 kilometer. De gevoelige habitattypen vormen tevens het leefgebied van de bever.

Of er bij de aanlegwerkzaamheden van de wielerbaan daadwerkelijk bemaling nodig zal zijn, is momenteel nog onbekend. Wanneer dat echter het geval is, moet vooraf worden bepaald of deze bemaling kan leiden tot effecten op de grondwaterstand ter plaatse van de gevoelige habitattypen binnen het Leudal. Zijn effecten niet uit te sluiten, dan moet de bemaling worden aangepast of een andere aanlegmethode worden gekozen, om te voorkomen dat daadwerkelijk verdroging en daarmee aantasting van de habitattypen optreedt.

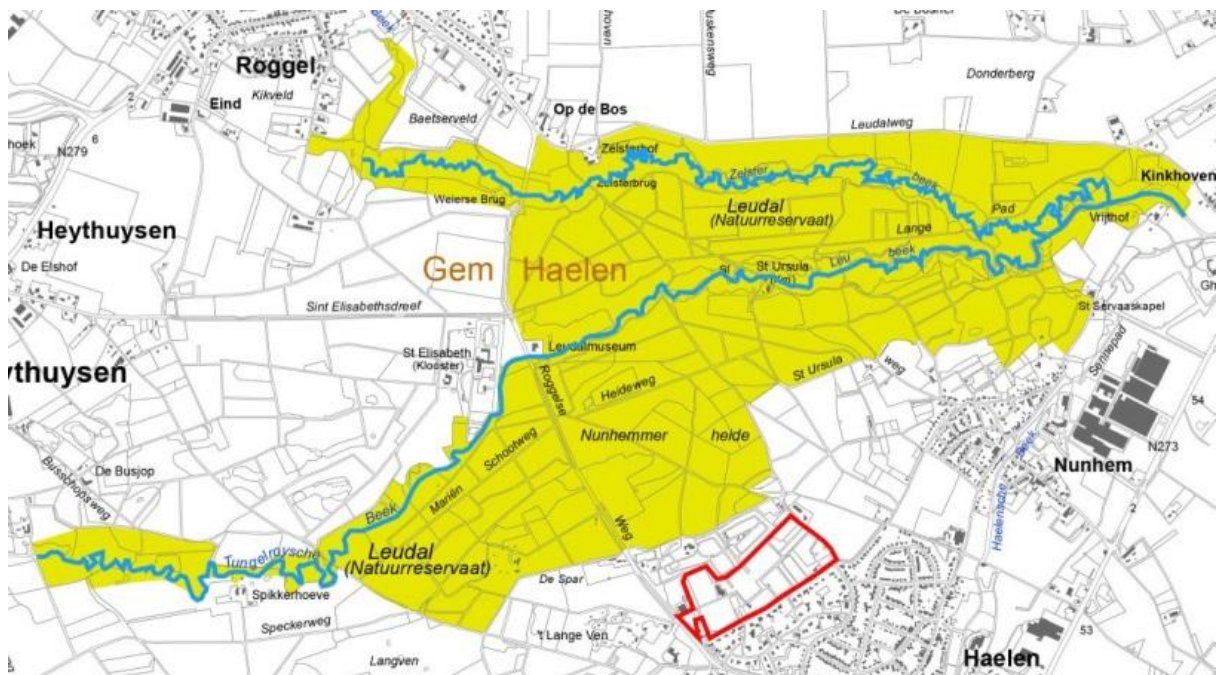
Verstoring door geluid

De bever, die is aangewezen als kwalificerende soort van het Natura2000-gebied Leudal, is gevoelig voor verstoring door geluid. Het gebruik van de wielerbaan en het verkeer van en naar de wielerbaan veroorzaken geluid, dat uitstraalt naar de omgeving.

Het leefgebied van de bever binnen het Natura2000-gebied Leudal bevindt zich langs de beide beken in het gebied, de Zelster- of Roggelsebeek en de Leu- of Tونغelroysebeek (zie afbeelding 11). De afstand tussen het sportpark en de meest zuidelijk gelegen Leu- of Tونغelroysebeek bedraagt minimaal circa 1 kilometer. Tussen het sportpark en de beken liggen bosgebieden.

Ook de aanrijroutes naar het sportpark, de wegen N280, N279 en N273, bevinden zich op afstand van de beide beken en zijn door bosgebieden hiervan gescheiden. Uitzondering vormt de N279 die net ten zuiden van Heythuysen de Leu- of Tونغelroysebeek kruist. Deze oversteek ligt echter direct aan de rand van de bebouwde kom bij bebouwing en net buiten het Natura2000-gebied. De bever zal zich naar verwachting in de meer rustige en beschuttere delen van het Leudal onthouden.

Afbeelding 11: De Zelster- of Roggelsebeek (blauw; noorden) en de Leu- of Tونغelroysebeek (blauw; zuiden) binnen het Natura2000-gebied Leudal (geel; bron ondergrond: Topografische Dienst Kadaster, Emmen, 2013).

Gezien de onderlinge afstand tussen sportpark Houtrust en de toegangswegen enerzijds en het leefgebied van de bever binnen het Leudal anderzijds en gezien de bosgebieden die tussen beide in liggen, zal geen sprake zijn van geluidsverstoring van het leefgebied van de bever als gevolg van de wielerved.

7 Conclusies en aanbevelingen

Op basis van de gegevens die verkregen zijn met het uitgevoerde literatuuronderzoek en het veldbezoek, kan worden gesteld dat de voorgenomen herontwikkeling van sportpark Houtrust nadelige effecten kan hebben voor beschermde soorten maar niet voor beschermde gebieden.

7.1 Beschermde soorten

7.1.1 Algemeen beschermde diersoorten – rekening houden met zorgplicht

Het plangebied is in potentie geschikt als leefgebied voor algemeen voorkomende zoogdiersoorten en amfibieën. De omgeving van het plangebied en de toekomstige situatie binnen het plangebied biedt voldoende alternatief leefgebied voor een goede staat van instandhouding van de soorten. Negatieve effecten als gevolg van de herontwikkeling van sportpark Houtrust worden daarom niet verwacht. De werkzaamheden zelf hebben mogelijk wel een negatief effect op voorkomende soorten. Individuen van de soort worden mogelijk verwond (artikel 9, Flora- en faunawet).

Indien er tijdens de werkzaamheden dieren aangetroffen worden dient er derhalve sprake te zijn van zorgvuldig handelen. Dit houdt in dat aangetroffen individuen van deze soorten verjaagd dienen te worden of gevangen en vrijgelaten dienen te worden in het aanliggend gebied, buiten invloed van de werkzaamheden.

7.1.2 Broedvogels – uitvoeren werkzaamheden buiten broedseizoen

Aangezien de vegetatie binnen het plangebied verwijderd wordt, treden mogelijk negatieve effecten op broedvogels op, zoals het doden of verwonden van vogels (artikel 9, Flora- en faunawet), het verontrusten van broedende vogels (artikel 10, Flora- en faunawet), het vernielen van nesten (artikel 11, Flora- en faunawet) of het vernielen van eieren (artikel 12, Flora- en faunawet). Vogels zijn opgenomen in tabel 3 van de Flora- en faunawet.

In gebruik zijnde nesten van vogels worden gezien als vaste verblijfplaats en mogen niet worden verstoord of vernietigd ten behoeve van ruimtelijke ontwikkelingen. Hiervoor is geen ontheffing van de Flora- en faunawet mogelijk. Voor de geplande werkzaamheden betekent dit, dat deze uitgevoerd moeten worden buiten het broedseizoen. Het broedseizoen duurt globaal van half maart tot half juli, afhankelijk van de weersomstandigheden en de betreffende vogelsoort.

7.1.3 Eekhoorn – schouw voorafgaand aan werkzaamheden

Momenteel zijn geen nesten van de eekhoorn (tabel 2, AMvB artikel 75 Flora- en faunawet) aanwezig binnen het plangebied. Het gehele plangebied is geschikt als leefgebied van de eekhoorn. Hoewel momenteel geen nesten aanwezig zijn, is het mogelijk dat de eekhoorn tijdens de voortplantingsperiode (december – februari en mei – juni) een nest bouwt in een van de bomen binnen het plangebied. Voorafgaand aan de kapwerkzaamheden dient derhalve een schouw uitgevoerd te worden, ter controle van de te kappen bomen op eekhoornnesten. Indien nesten aangetroffen worden, dient hiermee rekening gehouden te worden tijdens de kapwerkzaamheden. Eventueel te treffen maatregelen dienen beschreven te worden in een ecologische werkprotocol. Doordat het merendeel van het plangebied na de ingreep weer geschikt is voor de eekhoorn en de omgeving ruim voldoende alternatief leefgebied biedt, is geen sprake van permanente negatieve effecten.

7.1.4 Steenmarter – aanvullend onderzoek steenmarterverblijf

Het gehele plangebied biedt geschikt foerageer- en migratiegebied voor de steenmarter. Tijdens het veldbezoek kon niet uitgesloten worden of de bebouwing van de

tennisvereniging dient als steenmarterverblijf. Doordat het merendeel van het plangebied na de ingreep weer geschikt is voor de steenmarter en de omgeving ruim voldoende alternatief leefgebied biedt, is van permanente negatieve effecten geen sprake. Er dient echter wel onderzocht worden of het te slopen gebouw van de tennisvereniging dient als steenmarterverblijf. Een aanvullend onderzoek naar steenmarters in het gebouw van de tennisvereniging is daarom noodzakelijk.

7.1.5 Vleermuizen - aanvullend vleermuizenonderzoek

De bebouwing binnen het plangebied is geschikt bevonden als kraam-, zomer-, paar- en/of winterverblijf voor vleermuizen. De stootvoegen in de twee gebouwen geven toegang tot de spouw voor kleine gebouwbewonende vleermuizen zoals de gewone dwergvleermuis. De spouw is als geïsoleerde ruimte uitermate geschikt als vaste rust- en verblijfplaats voor vleermuizen. Indien vleermuizen aanwezig zijn in de bebouwing kan de sloop van het betreffende gebouw leiden tot vernietiging van de rust- of verblijfplaatsen (artikel 11, Flora- en faunawet), verstoring (artikel 10, Flora- en faunawet) en verwonding (artikel 9, Flora- en faunawet) van vleermuizen.

Doordat tijdens het veldbezoek niet uitgesloten kon worden dat vleermuizen gebruik maken van de bebouwing van de voetbalvereniging en de bebouwing van de tennisvereniging dient een aanvullend vleermuizenonderzoek met batdetectors plaats te vinden conform het Vleermuisprotocol (Vleermuisvakberaad, 2013). Op grond van het protocol wordt uitgegaan van 4 onderzoeksronden per gebouw (totaal van 8 rondes):

- Twee rondes onderzoek met batdetectors in de kraamtijd (periode 15 mei - 15 juli 2017), waarbij er minimaal 10 tot 30 dagen tussen de twee bezoeken zit;
- Twee rondes onderzoek met batdetectors in de paartijd (periode 15 juli - 1 oktober 2017), waarbij er minimaal 10 tot 20 dagen tussen de twee bezoeken zit.

Indien blijkt dat vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig zijn, dan dient de functionaliteit daarvan te worden gewaarborgd (Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, 2014). Dit houdt in dat er in dat geval op aangepaste wijze wordt gesloopt en dat er in de omgeving nieuwe vleermuisverblijven worden gecreëerd alvorens de sloop plaatsvindt.

Het al dan niet voorkomen van vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen zal naar verwachting geen noemenswaardige gevolgen hebben voor ontwikkeling: eventueel aanwezige vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen kunnen immers binnen het plan of de directe omgeving worden gemitigeerd. Indien verblijfplaatsen worden aangetroffen, dient wel een ontheffing op artikel 11 (verbod op verstoren vaste rust- en verblijfplaatsen) van de Flora- en faunawet aangevraagd te worden.

7.2 Beschermde gebieden

Zoals beschreven in paragraaf 6.2 worden negatieve effecten op beschermde natuurgebieden niet verwacht.

7.3 Nieuwe Wet Natuurbescherming

Uit het literatuuronderzoek is gebleken dat geen van de soorten welke een beschermde status verkrijgen bij inwerkingtreding van de nieuwe Wet Natuurbescherming of soorten die de beschermde status verliezen, in de omgeving van het plangebied zijn waargenomen.

De bescherming van Natura2000-gebieden blijft in de nieuwe wet grotendeels gelijk aan de huidige bescherming conform de Natuurbeschermingswet 1998.

De nieuwe Wet Natuurbescherming heeft derhalve geen consequenties voor de conclusies in dit rapport.

8 Geraadpleegde literatuur

- Blamey, M. en C. Grey-Wilson, 1990. De geïllustreerde flora. Tirion Natuur, Baarn
- Chinery, M., 2004. Nieuwe insecten gids. Tirion Natuur, Baarn
- Meijden, R. van der, 2005. Heukels' Flora. Wolters-Noordhoff, Groningen/Houten.
- Montag, K., 2003. Compact natuurgids Paddenstoelen. Fontaine Uitgevers BV, Abcoude.
- Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, 2014. Soortenstandaard Gewone dwergvleermuis. Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, Zwolle.
- Smeets, L., 2016. Stikstofdepositie onderzoek in het kader van een voortoets ten behoeve van het plan 'herinrichting Sportpark Houtrust' te Haelen. Rapportnummer: P2016.335.02-01. Windmill, 15 september 2016, Cadier en Keer.
- Svensson, L., 2010. ANWB vogelgids van Europa. ANWB Media/Tirion Natuur, Baarn.
- Twisk, P. en A. van Diepenbeek, 2010. Veldgids Europese zoogdieren. Stichting Uitgeverij KNNV, Zeist.
- Wynhoff, I., C. van Swaay en J. van der Made, 2001. Veldgids Dagvlinders. Stichting Uitgeverij KNNV, Utrecht.

Websites

- www.rijksoverheid.nl
- www.synbiosys.alterra.nl
- www.telmee.nl